

זכור ה' מה היה לנו

ביאור בדרך אפשר

1 לְשִׁמָּה, וְכֵן מְבוֹאֵר בְּרַמְבַּ"ם סוֹף הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה²² שְׂיֵישׁ
 2 פְּמָה דְרָגוֹת בְּיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ לְמִשְׁלַל יְלָדִים קִטְנִים שֶׁבְּהֵם צָרִיף
 3 לְהִיּוֹת הַלִּימוֹד שְׁלֵאל לְשִׁמָּה, הֲרֵי שֶׁגַם לְכַתְחֵלָהּ וְלֹא רַק בְּגַלְל
 4 יְרִידָה מִהַמְצַב הַרְצוּי אֲלֵא זֶה הַסֵּדֵר הַקְּבוּעַ הַרְאוּי צָרִיף לְהִיּוֹת אֶצְלָם
 5 הַלִּימוֹד שְׁלֵאל לְשִׁמָּה, וְעַד
 6 לְמָה שְׁבִיָּאֵר כ"ק אֲדַמּוּ"ר
 7 הִזְקֵן²³ לְגַבֵּי הַבָּל פִּיְהֵן שֶׁל
 8 תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, בַּעַת
 9 שְׁלומִדִים תּוֹרָה שְׁהוּא הַבָּל שְׁאִין
 10 בּוֹ חֲטָא²⁴, דְּסָלִיק לְעֵילָא
 11 שְׁהוּא עוֹלָה לְמַעְלָה אָף אִם הוּא
 12 שְׁלֵאל לְשִׁמָּה מְמַשׁ, בַּהַחֲלֵט לֹא
 13 מִתּוֹךְ כּוֹנֵה לְעִשׂוֹת אֵת רַצּוֹן ה' אֲלֵא
 14 רַק מִיָּרְאָת מַפְחֵר הַרְצוּעָה
 15 שְׁבִיד הַסּוֹפֵר הַמּוֹרָה הַמְלַמֵּד אֵת
 16 הַתִּינוּקוֹת, וְעוֹלָה הַלִּימוֹד שֶׁל הַיְלָדִים
 17 הַקִּטְנִים שְׁלומִדִים מַחֲשֵׁשׁ שֶׁאִם לֹא
 18 יִלְמְדוּ הַמּוֹרָה יִכֶּה אוֹתָם בְּרַצּוּעָה, הִרִי
 19 אָף שְׁלַכְאוּרָה זֶה סִיבָה שֶׁל תּוֹעֵלַת
 20 אִישִׁית בְּלַבֵּד וְהַלִּימוֹד הוּא כֻּלָּל לֹא
 21 לְשִׁמָּה, כֻּלָּל זֹאת הַבָּל פִּיְהֵם שֶׁל
 22 הַיְלָדִים הַקִּטְנִים הִלְלוּ עוֹלָה לְמַעְלָה
 23 (לֹא רַק עַד עוֹלָם הַעֲשִׂיָּה
 24 הַחֲמִרִי, עוֹלָם הַעֲשִׂיָּה
 25 הַגְּשָׁמִי, וְאִפְּלוּ לֹא רַק עַד עוֹלָם
 26 הַעֲשִׂיָּה הַרוּחָנִי, פִּי־אִם
 27 שְׁהַמְלָאָכִים מַעֲלִים הַהַבָּל
 28 שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן) עַד
 29 עוֹלָם הָאֲצִילוֹת.
 30 וְזֶהוּ שְׁאוּמֵר הַקְּב"ה אֶשֶׁר
 31 הִרְעוּתִי²⁵ שֶׁהַקְּב"ה מִתְחַרֵּט,
 32 כְּבִיכּוֹל, עַל בְּרִיאַת יֵצֵר הָרַע כּוֹי²⁶,
 33 הִרִי שֶׁהַעוֹבְדָה שֶׁאִדָּם נִדְרַשׁ לְהַתְמוּד
 34 עִם הַיֵּצֵר הָרַע, וּבִשְׁלֵב רֵאשׁוֹן עֵלְיוֹ
 35 לְלַמּוֹד תּוֹרָה וְלַעֲסוֹק בְּקִיּוֹם הַמַּצּוּוֹת
 36 "שְׁלֵאל לְשִׁמָּה" הִיא מַצַּב 'תְּקִין' וְכֵן
 37 בְּרֵא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵת הָעוֹלָם וְאֵת
 38 הָאָדָם דְּכָל זֶה הוּא לְהַעֲלוֹת גַּם דְּרָגָה הַכִּי תַחְתּוֹנָהּ וְלִכֵּן אִין
 39 לְהַתְפַּלֵּא מִדּוּעַ בִּבְקֶשָׁה עַל הַגְּאוּלָּה מְזַכְּרִים גַּם מַצַּב בְּלַתִּי רַצּוּי בְּמַעֲמָדָם
 40 וּמַצַּבָּם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ שְׁאוּמֵרִים זְכוֹר ה' מָה הָיָה לָנוּ גוֹ',
 41 שְׁפָן הַטְּבִיעַ הַקְּב"ה בְּטַבְעַת הָעוֹלָם כּוֹי, וְלִכֵּן לְאִמִּיתוֹ שֶׁל דָּבָר

ביאור בדרך אפשר

42 אִין זֶה עֲנִין שֶׁל חֲסְרוֹן וְהַדָּבָר לֹא יִכּוֹל לְהִיּוֹת סִיבָה לְעִיכּוּב הַגְּאוּלָּה
 43 אֲלֵא לְהִיפֵךְ, מִהוּוֵה חֶלֶק מִהַבְּקֶשָׁה לְגְאוּלָּה.
 44 וּמוֹסִיף וְאוֹמֵר יִתִּירָה מְזוּז, אֲשֶׁר לֹא זֶה בְּלַבֵּד שֶׁהָאִמִּירָה "זְכוֹר ה' מָה הָיָה לָנוּ"
 45 בְּמִבּוֹן זֶה שֶׁה"מָה", הַבִּיטוּל, אִינוּ מוֹשְׁלֵם (אֲלֵא בְּכַחֲנוּת "אֵר-רָמָה"), בַּעֲצֵם
 46 אִין הַכוֹנֵה לְחֲסְרוֹן (כִּי כֵךְ טַבַּע
 47 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָאָדָם וּבְבְרִיאָה
 48 שֶׁהַתַּחֲלָה הִיא "שְׁלֵאל לְשִׁמָּה"), אֲלֵא
 49 יִתִּירָה מְזוּז, גַּם לְפִי פִירוּשׁ נוֹסֵף ב"מָה
 50 הִיא לָנוּ" שְׁלַכְאוּרָה בּוּדָאִי מִתִּיחַס
 51 לְדִרְגָה נְמוּכָה בְּמַצַּב הַרוּחָנִי שֶׁל הָאָדָם,
 52 הֵנָּה גַּם לְפִי פִירוּשׁ זֶה, בַּעֲצֵם הַפְּסוּק
 53 לֹא מוֹדִישׁ חֲסְרוֹן וְאִין זֶה סִתִּירָה
 54 לְבַקֶּשָׁה עַל הַגְּאוּלָּה, כִּפִּי שֶׁהוֹלֵךְ
 55 וּמַבְאֵר:
 56 וְעַד שֶׁגַם לְהַפִּירוּשׁ זְכוֹר ה'
 57 מָה שְׁנַעֲשִׂיָּה לְהַמ"ה
 58 שְׁבִנְשָׁמִיתִינוּ, וְלְפִי פִירוּשׁ זֶה
 59 ה"מָה" שְׁבִנְשָׁמָה נִפְגַּם עַל יְדֵי חֲטָאִים,
 60 חֲסוּשׁוֹם, דְּאִיְהוּ שׁוּטָה
 61 הַמַּאֲבָד מָה שְׁנוֹתָנִים לוֹ,
 62 חֲכַמֵּינוּ וְלֹא אִמְרוּ הַמַּאֲבָד אֵת שְׁנוֹתָנִים
 63 לוֹ נִקְרָא שׁוּטָה, וְלְפִי פִירוּשׁ הַחֲסִידִי
 64 הַכוֹנֵה הִיא שְׁכַאשֵׁר אָדָם חוּטָא, חֲסֵ-
 65 וְשְׁלוּם, הִרִי הוּא "מַאֲבָד" אֵת בַּחֲנוּת
 66 "מָה" שְׁבִנְפִישׁוֹ, וְזֶה יְרִידָה גְדוּלָּה בְּיוֹתֵר
 67 וּפִירֵשׁ עַל עֲנִין זֶה שֶׁל אִיבּוּד
 68 ה"מָה" שְׁבִנְפִישׁ הַרְבַּ הַמַּגִּיד²⁷
 69 מִמַּעֲזוּרִישׁ (שֶׁהַשְּׁנָה תְּשַׁלֵּג הִיא
 70 שְׁנַת הַמַּאֲתִים לְהַסְתַּלְקוֹתוֹ)
 71 כִּי עֵינֵךְ הַמַּעֲלָה וְהַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל
 72 הָאָדָם הוּא הַצֵּלָם דְּמוּת אָדָם
 73 שְׁבוּ, כִּי הָאָדָם נִבְרָא "בְּצֵלֵם
 74 אֱלֹהִים" וְכִמּוֹ שְׁכַתּוּב בְּזִהָר²⁸
 75 כְּשִׁחִיָּה דוֹרְסַת אֵת הָאָדָם,
 76 פּוֹדָאִי נְדָמָה לוֹ הָאָדָם לְחִיָּה
 77 כְּבַהֲמָה וְהִלֵּךְ מִמְּנֵי דְמוּת
 78 אָדָם מִחֲמַת הַעֲבִירוֹת
 79 שְׁעֲשִׂיָּה, וְאִם הַצֵּלֵם וְדְמוּת אָדָם שְׁבוּ לֹא הִיָּה הַטּוֹרֶפֶת לֹא הִיָּתָה
 80 מַעֲזָה לְפַגּוּעַ בּוֹ וְאָדָם גִּימְטְרִיא מ"ה נִמְצָא שְׁעִנִּין ה"מָה" שְׁבִנְפִישׁ
 81 נּוֹגַע לְעַצֵּם מִהוּוֹתוֹ שֶׁל הָאָדָם בְּתוֹר כְּזוֹה (הֲרֵי שְׁאִין זֶה רַק בְּתוֹר
 82 סְגוּלָּה, שֶׁאִם הָאָדָם יִשְׁמֵר מַחֲטָא, יִזְכֶּה לְהִנְצֵל מִחַיָּה טּוֹרֶפֶת אֲלֵא שְׁפָן

(22 ש.ם. 23) קונטרס אחרון ד"ה להבין מ"ש בשער היחודים (קנה, א). (24 שבת קיט, ב. 25) מיכה ד, ו. 26) סוכה נב, ב. ירושלמי תענית פ"ג סה"ד. נתבאר בלקו"ש חכ"ד ע' 167 ואילך. (27) לקוטי אמרים להה"מ סימן כב. אור תורה להה"מ קג, א. הובא באוה"ת ויחי שצ, סע"א ואילך. (28) ראה זהר ח"א יג, ב. קצא, רע"א. וראה שבת קנא, ב.